

SCI-projektikurssi

Luento 3: Kenttätutkimuksen tekeminen

Päivän Ohjelma

Käytännön asioita

Kenttätutkimus

Haastattelut

Sidosryhmäkartta

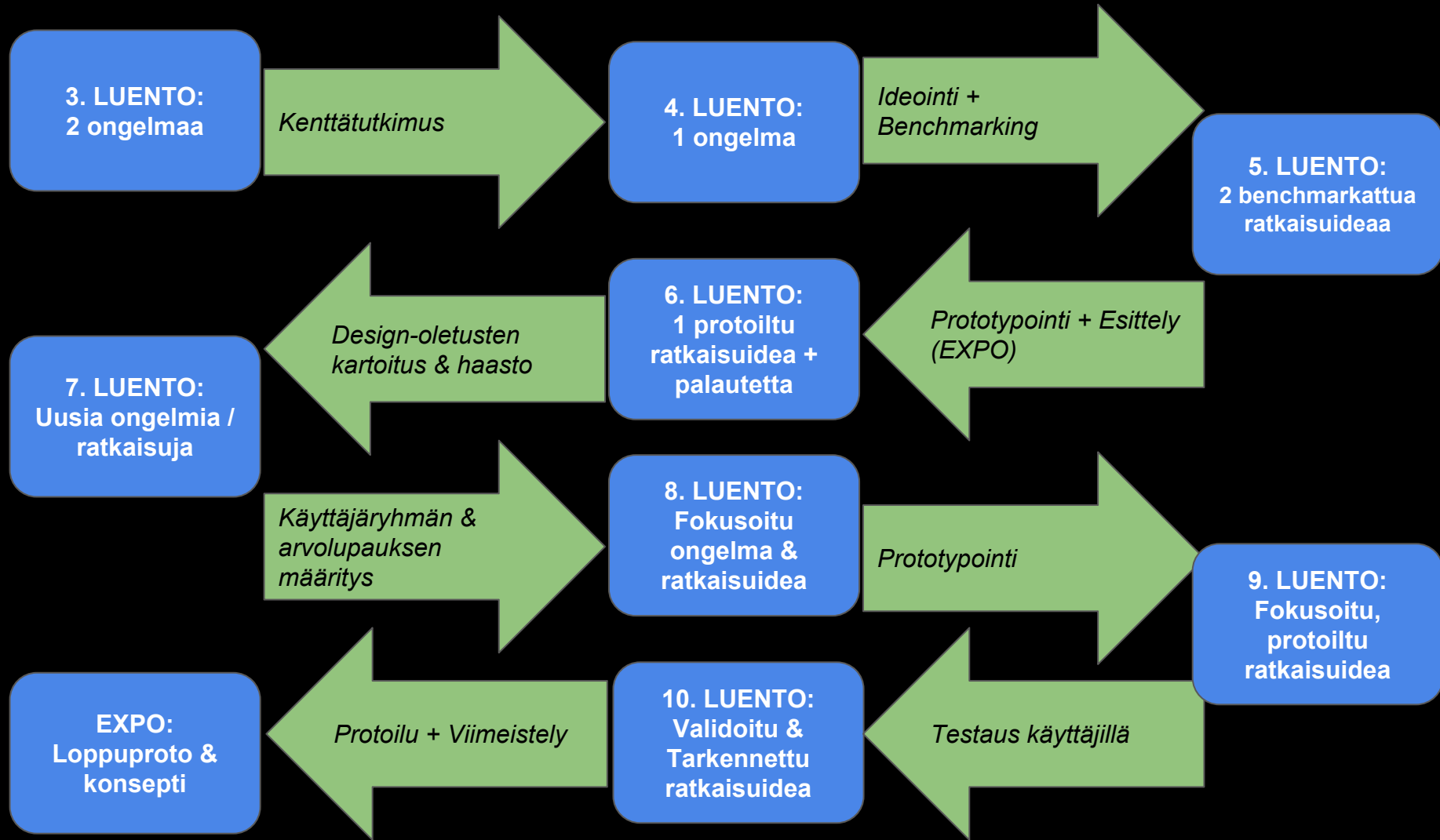
Viikkotehtävä

DAILY ACTIVITY SCHEDULE

TIME	ACTIVITIES
6:00 AM	
7:00 AM	
8:00 AM	
9:00 AM	
10:00 AM	
11:00 AM	
12:00 AM	
1:00 PM	
2:00 PM	
3:00 PM	
4:00 PM	
5:00 PM	
6:00 PM	

© Hi Mama Inc. This template provided courtesy of your friends at HiMama. Visit us at www.himama.com.

Käytännön Asioita

Projektibudjetti

Jokaisella tiimillä on projektia varten käytettävissä rahaa.

Rahaa voi hyödyntää projektin kuluihin, erityisesti prototypointiin.

Hankintoihin tulee pyytää etukäteen opetustiimin jäseneltä lupa.

Jos hankinta edistää projektia, lupa myönnetään.

Hankintaprosessi

1. Ota yhteys Mariaan
2. Perustele hankintasi
3. Tee hankinta, laita kuitti talteen ja ota siitä digitaalinen kopio.
4. Täytä hankintalomake (mycoursesista), liitä siihen kopio kuitista ja lähetä materiaalit Pia Eklundille (etu.suku@aalto.fi). Mikäli laskutat useita hankintoja, kokoa kaikki yhteen tiedostoon & viestiin.
5. Saa rahat tilillesi takaisin

Millaisiin teemoihin päätitte keskittyä?

Kenttätutkimus

Kenttätutkimus / Mitä

Pureutumista kiinnostuksen kohteena olevaan aiheeseen laadullisen / määrällisen tutkimuksen keinoin.

Kenttä -sana viittaa siihen että pyritään kerätä ymmärrystä ihmisistä niiden luonnollisessa ympäristössä (vs. laboratoriokeilla)

Kenttätutkimus on onnistunut jos tutkija pystyy astumaan tutkittavan saappaisiin ja tarkastella maailmaa tämän silmälasien läpi.

Kenttätutkimus / Miksi

Kenttätutkimus tuottaa

- Yksityiskohtaista dataa ilmiöistä ja toimijoista.
- Empatiaa tutkittavia toimijoita kohtaan.

Nämä ovat vaatimuksia

- Merkityksellisen ongelman löytämiseksi
- Järkevän ratkaisun luomiseksi.

Kenttätutkimuksessa ei olla rajoittuneita ulkopuolisen tahon näkökulmiin vaan fokuksen pääsee itse määrittelemään.

Kenttätutkimus / Käytännön vinkkejä

Tällä kurssilla kenttätutkimus pyrkii enemmän pureutumaan yksilöihin kuin tekemään yleistyksiä.

Määrällisen tutkimuksen keinoja kannattaa alkuvaiheessa välttää, sillä niiden tehokas hyödyntäminen edellyttää että tiimi omaa jo syvän ymmärryksen ongelmakentästä.

Kuten pöytätyössäkin, löydösten kollektiivinen prosessointi ja fiksu dokumentointi on kriittistä!

Kenttätutkimuksen keinot

Immersio, eli ilmiöön osallistuminen

Kysyminen, eli haastatteleminen

Tarkkailu, eli havainnointi

Tällä kurssilla tehdään erityisesti
haastattelututkimusta!

Haastattelut

Haastattelut / Miksi

Helppo ja tehokas tiedonkeruukeino.

Tarjoavat ikkunan ymmärtää yksityiskohtaisesti ihmisten käsityksiä, pelkoja, asenteita yms. luodattavaan teemaan liittyen.

Vahva työkalu konkreettisten ongelmien paikantamiseen.

Haastattelut / Miten

Erilaisia haastattelutyyppejä on paljon:

Yksilö - Ryhmähaastattelu

Formaali - Epäformaali

Strukturoitu - Strukturoimaton

Yksilö vs. ryhmähaastattelu

Yksilöhaastattelu: Yksittäisen henkilön haastattelu.

- Yksityiskohtaista: mahdollisuus päästä syvälle informantin yksilölliseen näkökulmaan.
- Helpompi käsitellä yksityisiä asioita.

Ryhmähaastattelu: Usean henkilön haastattelu kerralla.

- Tehokasta: saa monta näkökulmaa kerralla.
- Luo mahdollisuuden yhteisölliseen ajatteluun, hyvässä ja pahassa
 - Yhden näkökulma aktivoi toisen ajattelussa piileviä muistoja, näkökulmia jne.
 - Ryhmän jäsenet pyrkivät sopeuttamaan mielipiteensä toistensa mielipiteisiin.

Strukturoitu vs. Puolistrukturoitu vs. Strukturoimaton haastattelu

TYYPPI	PIIRTEET
Strukturoitu / Lomakehaastattelu	Kaikilta haastateltavilta kysytään samat kysymykset, samassa järjestyksessä. Vastausvaihtoehdot on määritetty etukäteen.
Puolistrukturoitu / Teemahaastattelu	Haastattelulle on etukäteen määritetty kysymykset, mutta niiden järjestystä, muotoa ja painotuksia mukautetaan informantin ja tilanteen mukaan.
Strukturoimaton / Avoin haastattelu	Haastattelutilanne pyrkii olemaan mahdollisimman keskustelunomainen ja etenee haastattelijan ehdoilla. Vain korkean tason teema(t) määritellään etukäteen.

Formaali vs. epäformaali haastattelu

Formaali:

- Haastattelu on selkeästi nimenomaan haastattelutilanne molempien osapuolien näkökulmasta.

Epäformaali haastattelu:

- Luonnollisten kohtaamistilanteiden hyödyntäminen tiedonkeruussa.
- Esim. sattumalta virinnyt käytäväkeskustelu asiantuntijan kanssa.
- Muodoltaan käytännössä aina strukturoimaton haastattelu.

**Tällä kurssilla *puoli-strukturoitu*
formaali yksilöhaastattelu on hyvä
“perusformaatti”**

Haastattelujen toteutuksesta

Haastattelut / Kysymysten laadinta puolistrukturoituun haastatteluun

Kysymyspatteristo konkretisoi tiimin tiedolliset tarpeet vastauksia tuottavaksi toiminnaksi.

Haastattelutilanne on lähes poikkeuksetta yllätyksellinen ja sisältää odottamattomia elementtejä.

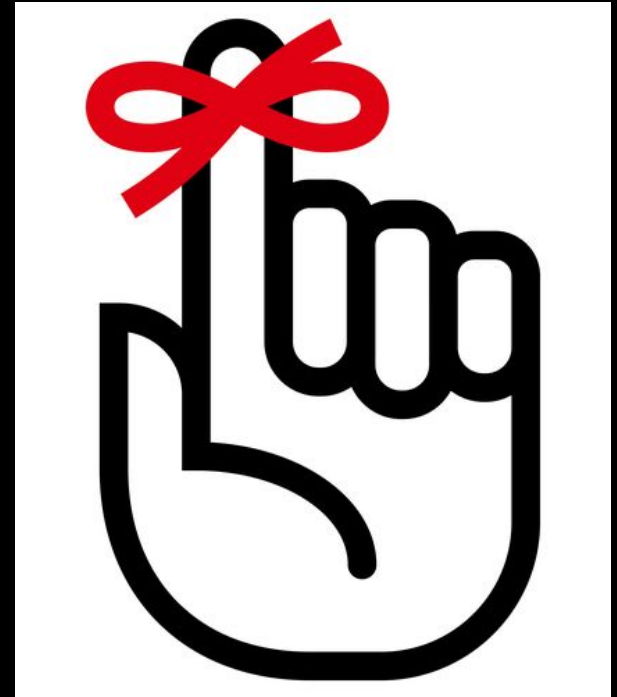
Kysymyspatteristo toimii suunnitelmana joka auttaa olemaan joustava mielekkäällä tavalla.

Koko kysymyspatteristoa ei usein pysty, tai edes kannata kahlata läpi.

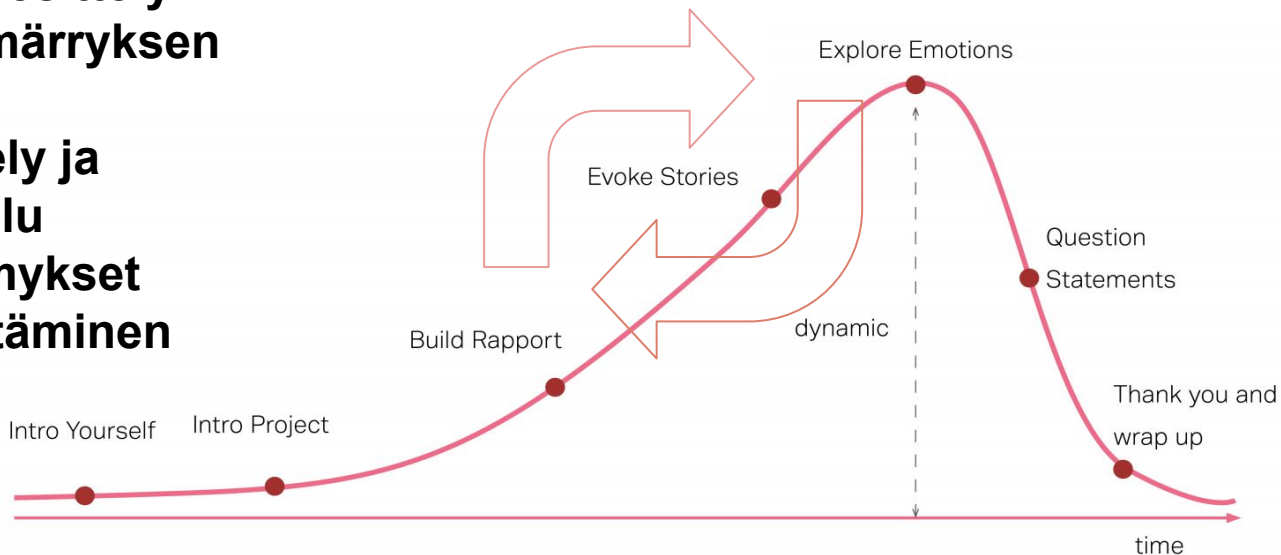
Haastattelut / Kysymysten laadinnan muistilista

1. Kysy avoimia kysymyksiä
2. Etsi tarinoita ja mene konkretiaan
3. Vältä johdattelua
4. Poraudu syvälle: 5x Miksi?
5. Älä koita kaivaa esiin ratkaisuja vaan etsi tiedostamattomia tarpeita tarinoiden kautta

Haastattelutilanne prosessina

1. Oman ja projektin esittely
2. Lämmittely ja ymmärryksen rakentaminen
3. Tarinoiden herättely ja tunteiden tarkastelu
4. Selkiyttävät kysymykset
5. Haastattelun päättäminen

Oman ja Projektin Esittely

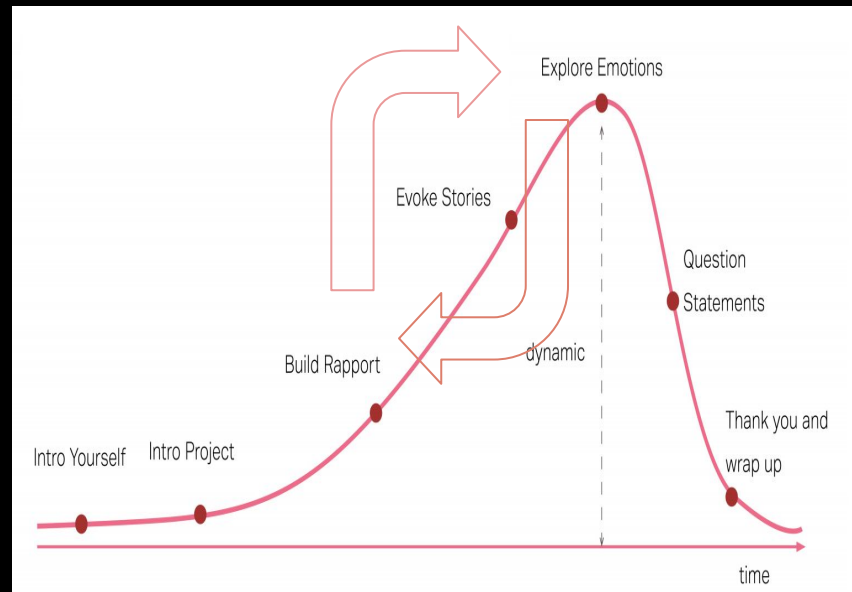
Haastattelutilanteen alussa on keskeistä rakentaa luottamuksellinen ilmapiiri.

Parhaiten tämä tapahtuu tutustumalla toisiin: Esittelkää itsenne ja projektinne *henkilökohtaisella tasolla* ja alleviivatkaa että olette kiinnostuneita informantin *omasta näkökulmasta*.

“Olen monesti harkinnut työmatkapyöräilyn aloittamista mutta aina jäänyt...oli syy miksi aihe kiinnosti.”

“Mikä sinut ohjasi pyöräilyn pariin?”

Tässä vaiheessa myös pyydetään lupa nauhoitukseen, alleviivataan että data käsitellään luottamuksellisena jne.

Lämmittely ja ymmärryksen rakentaminen

Varsinaiseen aiheeseen siirryttäessä kannattaa aloittaa yksinkertaisilla kysymyksillä.

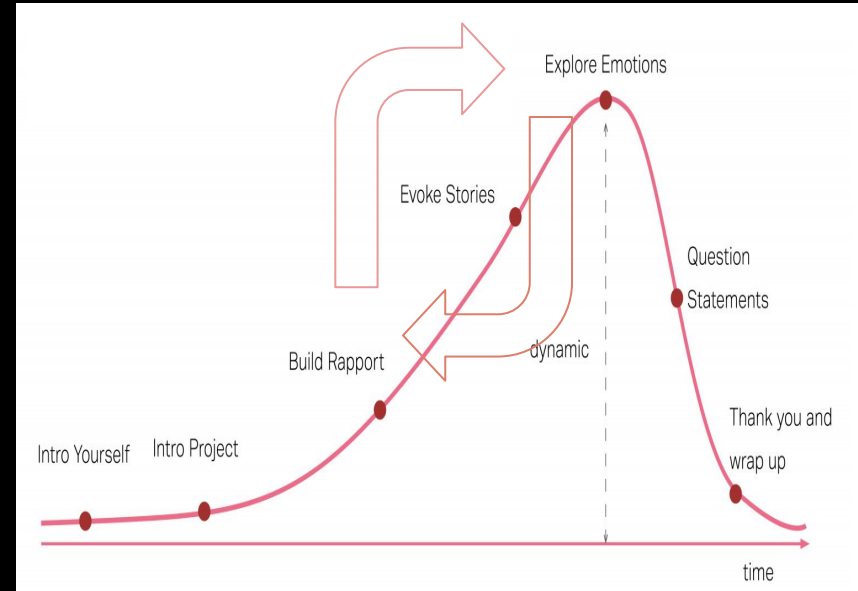
Tavoite on asemoida haastateltava ja tämän näkökulma suhteessa tutkittavaan ilmiöön.

Käyttäjä / aktiivinen pyöräilijä:

- *Milloin ja miksi pyöräilet?*
- *Tuleeko pyöräilyä talvella? Miksi?*
- *Miten huollat pyörääsi?*

Asiantuntija:

- *Miten näet pyöräilyn tilan Suomessa?*
- *Ketkä ovat pyöräilyn edistämisen kannalta keskeisiä tahoja PK-seudulla?*

Tarinoiden herättely ja tunteiden tarkastelu

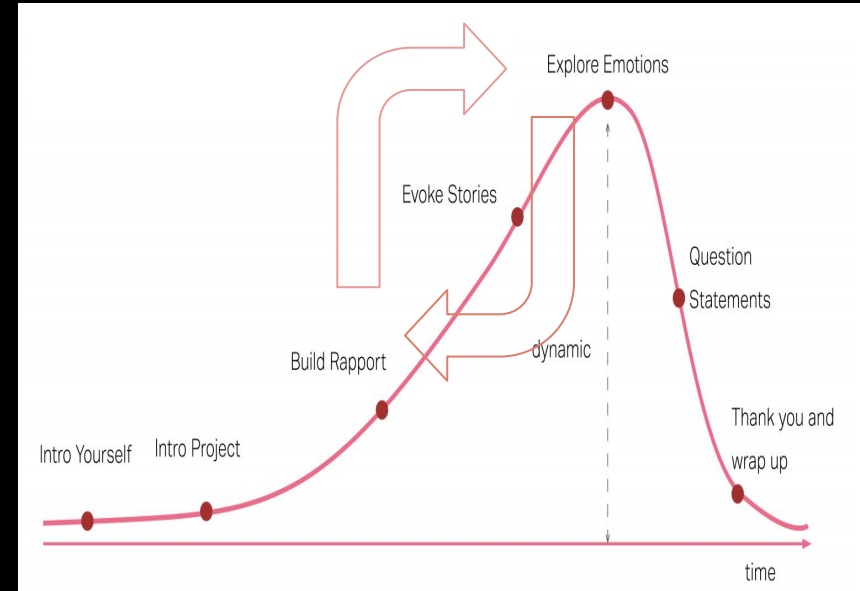
Tarinoiden kautta abstrakti ilmiö muuttuu käsinkosketeltavaksi tilanteeksi => tehokas tapa päästä kiinni piileviin ongelmiin.

Käyttäjä / aktiivinen pyöräilijä:

- *Milloin kaaduit pahasti viimeksi? Kerro tapahtuneesta.*
- *Mitä ajattelit kun päätit lähteä pyörällä vaikka tiesit kelin erittäin liukkaaksi?*
- *Mitä mietit heti kaatumisen jälkeen?*

Asiantuntija:

- *Tuleeko mieleen erityisen onnistunutta/epäonnistunutta talvipyöräilyn edistämishanketta?*
- *Mikä teki yhteistyöstä kaupungin ja järjestöjen välillä niin hankalaa?*

Tiedostetut vs. tiedostamattomat tarpeet

Tiedostetut tarpeet

Tiedostamattomat tarpeet

Mikä yksi asia saisi sinut pyöräilemään enemmän talvella?

Mikä on pyöräilyn edistämisen kannalta keskeisintä Helsingissä tällä hetkellä?

Mitä ajattelit kun päätit lähteä pyörällä aamulla vaikka tiesit kelin erittäin vaikeaksi?

Mikä projektissa teki yhteistyöstä kaupungin ja järjestöjen välillä niin hankalaa?

Selkiyttävät kysymykset

Haastattelun lopussa on hyvä kerrata puhuttua ja laittaa ongelmia / ilmiöitä tärkeysjärjestykseen.

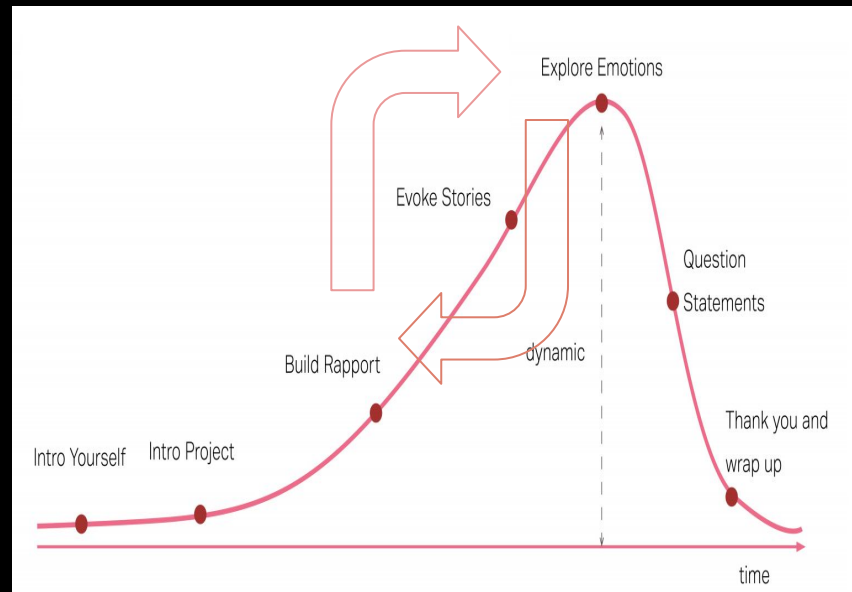
Tämä onnistuu kysymyksillä joihin haetaan yksiselitteistä vastausta.

Käyttäjä / aktiivinen pyöräilijä:

- Mikä yksi asia saisi sinut pyöräilemään enemmän talvella?
- Mikä saisi sinut päästämään lapsesi pyöräilemään itse kouluun?

Asiantuntija:

- Mikä on pyöräilyn edistämisen kannalta keskeisintä Helsingissä tällä hetkellä?
- Kehen liikennekasvatus pitäisi erityisesti kohdentaa?

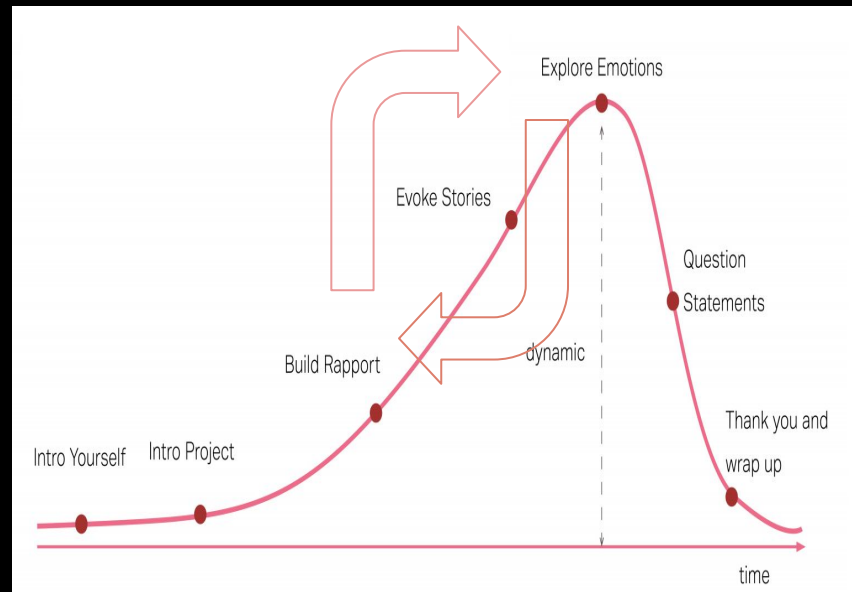

Haastattelun päättäminen

Lopetuksessa on tärkeää

- jättää informantille kuva että tämän näkemykset olivat arvokkaita
- varmistaa mahdollisuus palata aiheeseen tarvittaessa.

Kannattaa myös kysyä onko jotain mitä ette tajunneet kysyä mutta mistä informantti haluaisi sanoa jotain?

Haastattelut / Harjoitus - Rungon tekeminen

Haastattele (yksilötehtävä!) jotain toisessa tiimissä olevaa kurssilaista heidän projektinsa aiheesta ja pöytä tutkimuksen tuloksista.

Tavoite on oppia uutta terveydestä & hyvinvoinnista sekä pöytä tutkimuksen tekemisestä inspiraatiota haastatteleamalla toisen ryhmän jäsentä heidän projektistaan.

Hyvä lähtökohta korkean tason tutkimuskysymyksiksi:

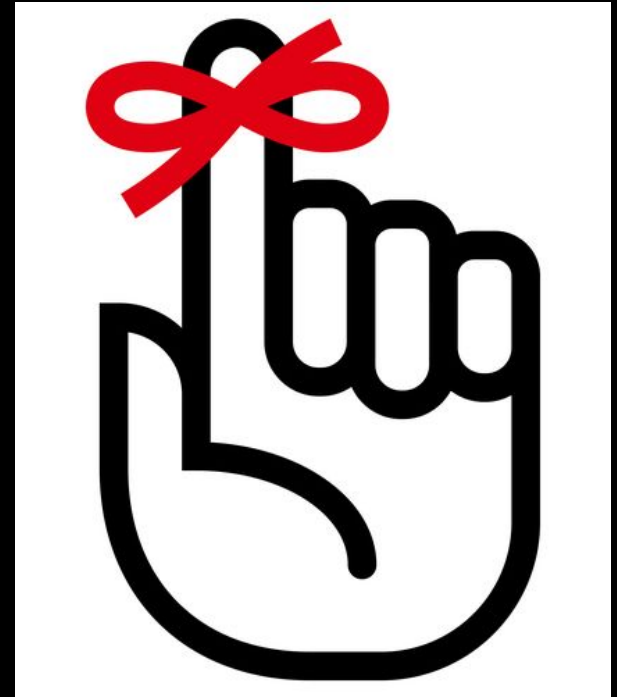
- Mihin ryhmä aiheeseen ryhmä keskittyy ja miksi?
- Mitä ryhmä on oppinut tähän mennessä aiheestaan ja miten?

Tee ensiksi RYHMÄSSÄ kysymysrunko haastattelua varten.

Haastattelun oletettu kesto on 7,5 minuuttia

Haastattelut / Kysymysten laadinnan muistilista

1. Kysy avoimia kysymyksiä
2. Etsi tarinoita ja mene konkretiaan
3. Vältä johdattelua
4. Poraudu syvälle: 5x Miksi?
5. Älä koita kaivaa esiin ratkaisuja vaan etsi tiedostamattomia tarpeita tarinoiden kautta

Haastattelut / Harjoitus - Haastattelutilanne

Etsi kurssitoveri toisesta ryhmästä haastateltavaksesi.

Haastattele pariasi haastattelurunkosi pohjalta.

Vaihtakaa osia kun pyydetään (n. 7,5min kohdalla).

Tee haastattelun aikana itsellesi muistiinpanoja.

Reflektio

TAUKO

Sidosryhmäkartta

Sidosryhmä:

Kaikki tahot jotka liittyvät tutkittavaan ongelmakenttään

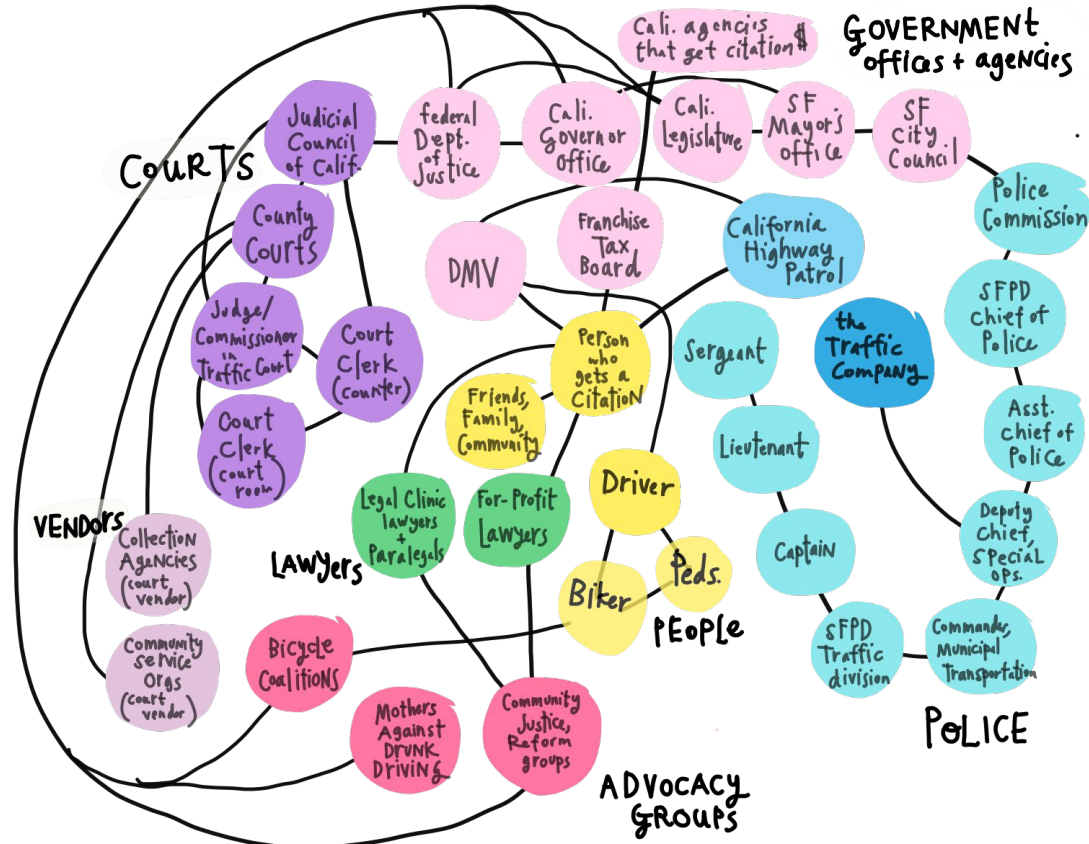
Sidosryhmäkartta:

Työkalu, joka auttaa ymmärtämään mitkä toimijat liittyvät ongelmakenttään sekä näiden toimijoiden välisiä suhteita

Sidosryhmäkartan merkitys:

Sidosryhmäkartta on visualisaatio, joka kertoo ketkä tietävät jotain ongelmakentästä, ts. keneltä voi oppia ja keitä kannattaa tutkia!

Stakeholder Map for the Traffic Citation System

Esimerkki: Koululiikunta

Viikkotehtävä

Edellisessä tehtävässä valitsitte 2 ongelmaa jatkotutkimusta varten. Tehkää näiden pohjalta 4 sidosryhmähaastattelua (2 haastattelua/ongelma).

- Saatte itse päättää valitsetteko haastateltavaksi 1 vai 2 sidosryhmää haastateltavaksi, kunhan yhteensä haastatteluja on 2 haastattelua/ongelma
- Jokaisen ryhmän jäsenen tulee osallistua vähintään yhteen haastatteluun.

Koostakaa & palauttakaa haastatteluista yhteenveto, joka kattaa seuraavan:

- Ketä haastattelitte, ja miksi? Mitä sidosryhmiä he edustavat?
- Mitä opitte haastattelujen pohjalta valitsemistanne ongelmista? Miten ongelmiin liittyvät oletuksenne muuttuivat? Käsitelkää molempia erikseen
- Mitä ongelmaa päädyitte lähtemään ratkaisemaan, ja miksi?

DL TO KLO 12:00 päivällä!

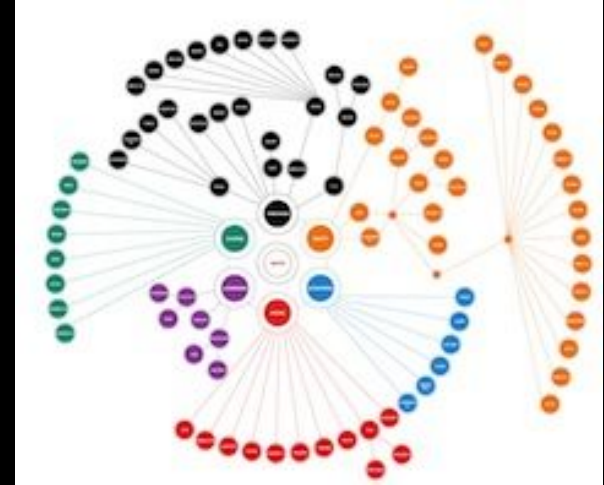
Aloitetaan viikkotehtävän tekeminen nyt.

Sidosryhmäkartta -harjoitus

Listatkaa ryhmänne kanssa eri tahoja jotka liittyvät valitsemaanne kahteen ongelmaan (yksi ongelma kerrallaan).

Miettikää keneltä voisitte oppia ja kenelle teidän pitäisi mennä puhumaan!

Tehkää visualisaatio joka visualisoi nämä tahot ja niiden väliset suhteet verkostokartan muotoon.

Sidosryhmien kontaktointi

Valitkaa molemmista kartoistanne 1-2 toimijaryhmää, joita haluatte haastatella.

Miettikää keitä konkreettisia tahoja voisitte lähestyä.

Tehkää haastattelupyyntöviesti ja lähestykää näitä tahoja NYT!

Kannattaa lähestyä suurempaa määrää potentiaalisia informantteja, koska kaikkien kanssa tuskin saatte aikatauluja sopimaan.

Hyödyntäkää verkostojanne! (Perhe, ystävät opiskelukaverit, työkaverit, harrastustutut)

Hei!

Teemme parhaillaan projektityötä Aalto Yliopistossa liittyen...AIHEENNE

...teemme parhaillaan haastatteluja alan asiantuntijoiden kanssa.

Olisiko teillä aikaa lyhyeen haastatteluun aiheen tiimoilta, esim. AIKATAULUEHDOTUS.

Kerromme mielellämme aiheesta lisää!

Kiitokset jo etukäteen!

Terveisin,

...

Haastattelurunko Keskeisille Sidosryhmille

Tehkää haastattelurungot lähestymiänne tahoja varten.

Voitte halutessanne jakautua aliryhmiin tai tehdä yhden rungon kerrallaan.

Hyödyntäkää haastattelutilanteen prosessikuvausta rungon tekemisessä:

1. Oman ja projektin esittely
2. Lämmittely ja ymmärryksen rakentaminen
3. Tarinoiden herättely ja tunteiden tarkastelu
4. Selkiyttävät kysymykset
5. Haastattelun päättäminen

Vertaispalaute

Jakautukaa tiimissänne pareihin.

Etsikää pari jostain toisesta tiimistä.

Esitelkää toisen tiimin jäsenille haastattelurunko ja pyytäkää palautetta, mikä hyvää, mitä voisi lisätä jne. ?

Vaihtakaa osia!

Interview Guide

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

Vinkkejä viikkotehtävään

Tarttukaa riittävän ajoissa puhelimeen.

Olkaa rohkeita ja teräviä yhteydenottoissanne.

Muistakaa että haastattelua ei tarvitse tehdä kasvokkain.

Hyödyntäkää verkostojanne.

Haastatelkaa vain ihmisiä jotka aidosti kytkeytyvät teidän aiheeseen ja etsikää erityyppisiä haastateltavia!

Lähestykää useampaa henkilöä kuin mitä tehtävänannon täyttäminen vaatii!

